

HØRINGSSVAR KYSTBESKYTTELSE VED SØVANG*

Udarbejdet for Grundejerforeningen Søvang, Dragør

Januar 2025

Opdateret uge 2. 2025

HASLØV & KJÆRSGAARD

Arkitekter | Konsulenter
Planlæggere | Landskabsarkitekter

INDHOLDSFORTEGNELSE

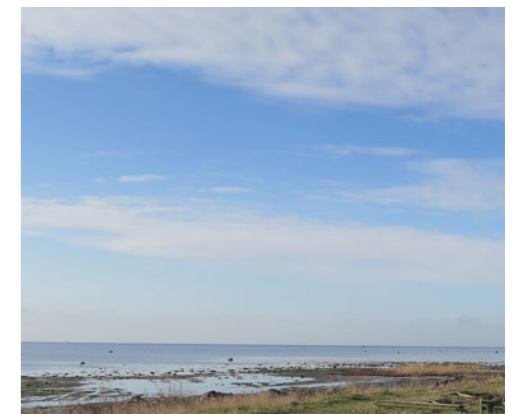
FORORD	3
Opmærksomhedspunkter	4
1. Strandenge / søer	5
2. Det nye forland	6
3. Adaptive løsning	7
4. Stier	8
5. Forlandets tilslutning til den eksisterende kyst	9
6. Det eksisterende dige	10
7. Badebro/bådebro	11
8. Både og rekreative aktiviteter	12
9. Anlægsfasen	13
Økonomi	14

BESTYRELSEN

- Lasse Egly Hvidman, bestyrelsesformand
- Birka Sonne Hansen, næstformand / kasserer
- Christian Westerberg, bestyrelsesmedlem
- Flemming Sieben, bestyrelsesmedlem
- Niels B. Ulrich, bestyrelsesmedlem
- Berit Koertz, bestyrelsesmedlem
- Lars Nerving, bestyrelsesmedlem
- Michelle Søjborg, suppleant
- Mogens Blom, suppleant

Høringen er udarbejdet for Søvang Grundejerforening af Hasløv & Kjærsgaard, januar 2025.

Der er brugt Illustrationer fra Dragør Klimarobust Kystkommune, dispositionsforslag, december 2024, Dragør Kommune, COWI, Arkitema og Is It a Bird.

I det følgende har Søvang kommenteret på dispositionsforslaget december 2024, som skal danne grundlag for det kommende projektforslag.

Som udgangspunkt er det positivt, at den lange dialog der har været om klimasikringen af kysten, frem til det dispositionsforslag der nu foreligger, har lyttet til og indarbejdet mange af de ønsker, synspunkter m.m. som Søvang har til udviklingen af det fremtidige kystlandskab.

Det nye forland har nu fået en karakter, der tager afsæt i det nuværende kystlandskab, og integrerer det nye dige, strandenge og en kystlinje med en vekselvirkning af stenbestrøede forlande og 'bløde', sandprægede, smalle strande ud til det lave vand i Øresund. Det giver

muligheder for at understøtte et rigt biologisk liv i naturlig sammenhæng med Natura 2000 området.

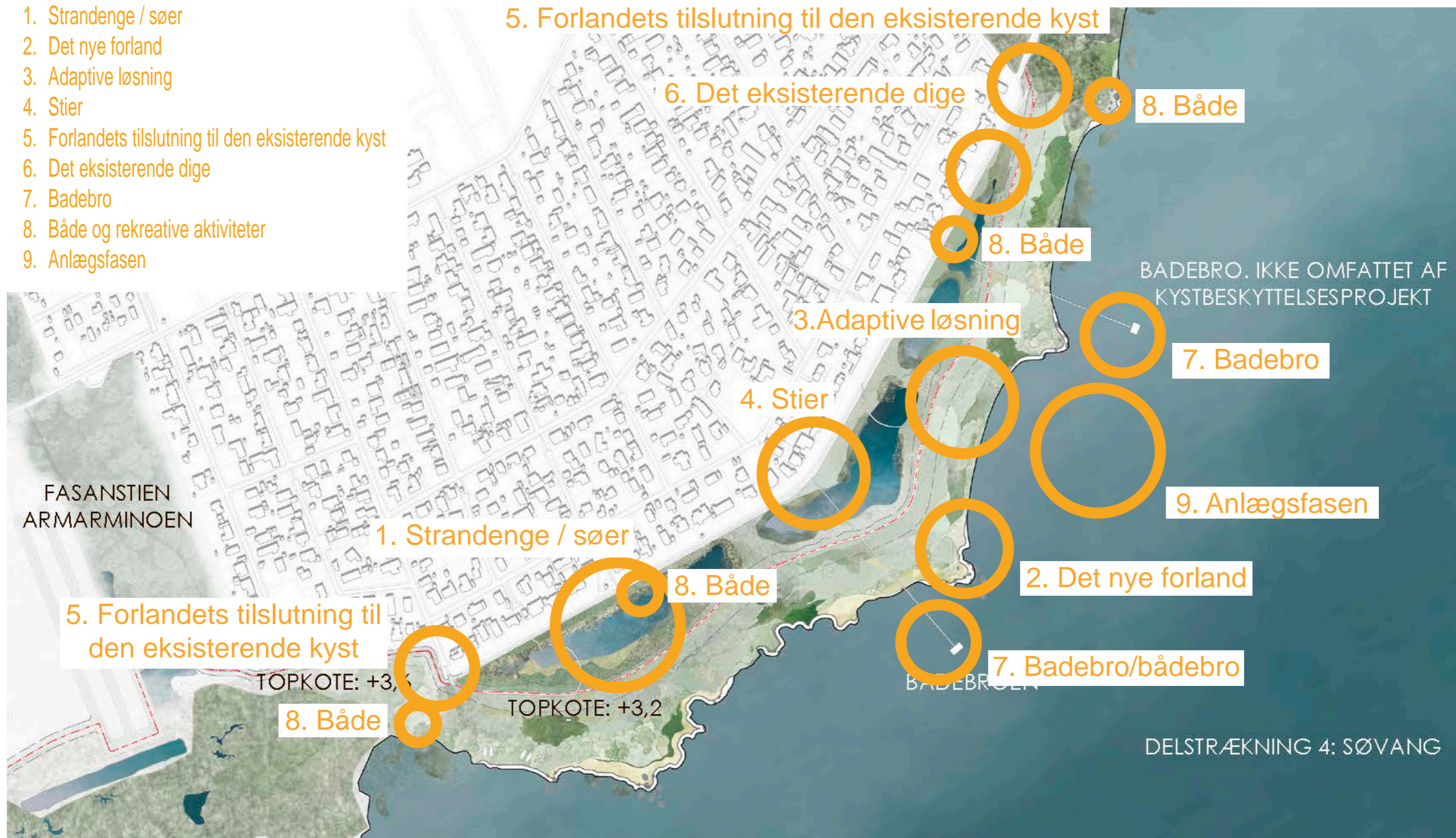
For Søvang er det vigtigt at forslaget, som det nu er udviklet, understøtter kystens landskabelige kvaliteter og skaber et attraktivt og unikt kystlandskab, som har store værdier først og fremmest for fugle og dyreliv og med stier og bade-/bådebroer for beboerne i Søvang og sekundært for brugerne af Amarminoen.

For Søvang har det nuværende kystlandskab store rekreative kvaliteter, som ser ud til at kunne fortsættes i det kommende projektforslag. Tilgængeligheden til vandet, mange små og karakteristiske landskabstypologier i en enkel helhed ser ud til at kunne fastholdes.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

1. Strandenge / søer
2. Det nye forland
3. Adaptive løsning
4. Stier
5. Forlandets tilslutning til den eksisterende kyst
6. Det eksisterende dige
7. Badebro
8. Både og rekreative aktiviteter
9. Anlægsfasen

Markeringer af opmærksomhedspunkter Hasløv & Kjærsgaard.

Illustration Dragør Klimarobust Kystkommune, dispositionsforslag, december 2024, Dragør Kommune, Cowi, Arkitema og Is It a Bird.

1. STRANDENGE / SØER

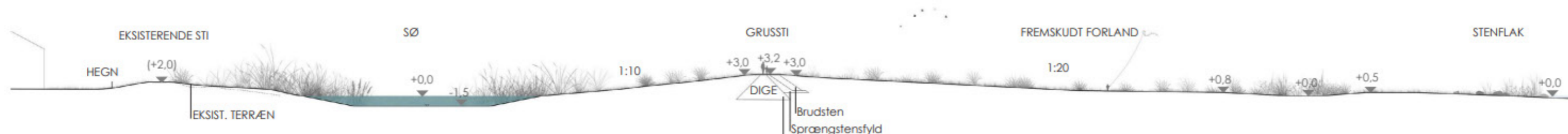

Illustration Dragør Klimarobust Kystkommune, dispositionsforslag, december 2024, Dragør Kommune, Cowi, Arkitema og Is It a Bird.

Strandengene og søerne mellem det nye forland og den eksisterende kyst vil med deres vandflader, rekreative muligheder og biologiske liv udgøre en væsentlig kvalitet ved kysten. I projektforslaget fastlægges søernes udstrækning, opdeling, dybde, vandkvalitet, sikkerhed m.m. nærmere.

Søvang ønsker, at søerne og strandengene kun giver mulighed for begrænsede rekreative aktiviteter, såsom stier til gåture m.m., men ikke som områder til sejlskibe eller lignende. Det er vigtigt, at de tilgængelige bredder varierer i samspil med dispositionsforslagets idéer om strand-rørsumpe, hvor rørsumpene ønskes begrænset mest muligt.

Brugen af søerne til oppumpning af grundvand skal ændres, så grundvandet ledes direkte til åbent vand. I stedet skal søerne gennemstrømmes af saltvand fra Øresund via en styret proces. Dette vil bevare strandengenes nuværende vegetation og biologi samt begrænse gener fra myg m.m. Gennemstrømningen styres via ind- og udløb placeret i forlandets afslutninger mod vest og øst. Disse ind- og udløb skal sikre god vandkvalitet i søerne, og vi vurderer, at disse ind- / udløb ikke rummer større udfordringer for det samlede projekt, hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Ind- og udløb, højvandslukker m.m. kan integreres i de stenbestrøede dele af kysten, så der undgås store og landskabeligt dominerende tekniske anlæg. Søernes dybde bør øges fra de nuværende 1,5 m til op mod 2,5 m, hvis jordbundsforholdene tillader det, for at forebygge tilgroning (se kapitel 9). Søbredderne skal udformes med lavvandede afsatser af hensyn til sikkerheden for børn og andre brugere.

Dybder og bredudformning i søerne skal udvikles, så de åbne vandflader bliver et karakteristisk træk ved området. Der ønskes kun få lavvandede områder, hvor rørskov kan etablere sig. Det er afgørende for Søvang, at søerne udvikles, så problemer med dårlig vandkvalitet, myg, lugtgener m.m. undgås.

2. DET NYE FORLAND

Forlandets detaljerede opbygning skal i det videre arbejde udvikles, så samspillet mellem det nye dige, strandengene og stormflodernes eroderende kræfter skaber en robust og adaptiv kyst, hvor de fremtidige men stadig skiftende vandstande får mulighed for at skabe et varieret, naturpræget og smukt kystprofil.

Det er positivt, at de tidligere anvendte, store sandformationer nu reduceres, og at der i stedet arbejdes med jordformationer, der følger kystens nuværende karakter. Det er også positivt at forlandets karakter nu fastholder at kysten er et 'roligt' område og ikke en aktivitetsbetonet strandpark.

Dispositionsforslagets "ryg" på sikringslinjen og det nye dige, ses gerne nuanceret, så det ikke fremstår med en så markant landskabelig konsekvens.

I projektforslaget vil vi forslå, at de stenbestrøede flak ikke kun lægges i selve kystlinjen, men også indbygges i højere niveauer. Det kan føre til, at det indbyggede dige, der arbejdes med som kærne i dispositionsforslaget, kan undværes på kortere eller længere strækninger, uden sikkerheden mod gennembrud kompromitteres. Det vil også have en positiv betydning for økonomi og omfang af anlægsarbejdet (se kapitel 9). De stenbestrøede flak vil også give mulighed for en naturtilpasset indbygning af de ind- og udløb til søerne der er omtalt i forrige kapitel.

Beplantningen på de nye jordformationer skal også bearbejdes i projektforslaget – hvor er en klippet græsvækst nødvendig? Og hvor er der andre muligheder? Det nye forland vil ikke i samme grad som de nuværende strandenge få en vegetation, hvor 'plejen' sker 'naturligt', sikret af oversvømmelser og bølgepåvirkninger. Plejen af det store område bør belyses nærmere, både biologisk og økonomisk.

Det er endvidere vigtigt, at opskyllet organisk materiale, tang, ålegræs m.m. belyses i det videre arbejde, herunder om det opskyllede materiale kan blive liggende og indgå som en naturlig del af kystsikringen.

3. ADAPTIVE LØSNING

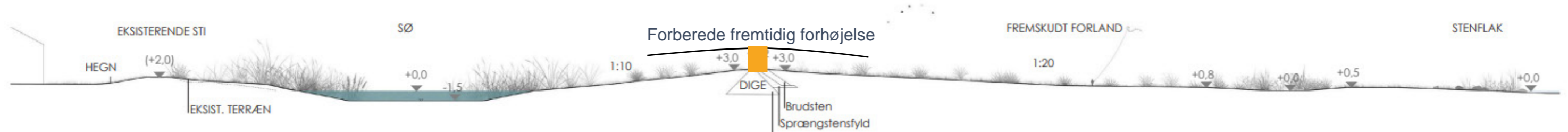

Illustration Dragør Klimarobust Kystkommune, dispositionsforslag, december 2024, Dragør Kommune, Cowi, Arkitema og Is It a Bird.

Seneste prognoser for stigninger i havniveau og stormflodshændelser har ført til at topkoten på forlandet i dispositionsforslaget er øget fra tidligere 2,7m til nu 3,2m og på enkelte lokaliteter op til 3,6m. Det bør vurderes om højden af diget "blot" øges, eller om forlandets bredde kan/skal øges.

Ud over betydningen for kystlandskabet, er det vigtigt at de adaptive løsninger forberedes allerede i projektforslaget - dette for at hindre kommende forhøjelser ikke skal igennem nye, tidskrævende miljøkonsekvensvurderinger.

4. STIER

- Amarminoen
- Naturstier

Der skal udvikles et hierarki i stierne i kystområdet, som understøtter oplevelserne af det nye kystlandskabs mange kvaliteter, så den ønskede rekreative udnyttelse og områdets natur ikke belastes. Derfor er en udvikling og fastlæggelse af et differentieret stinettet en vigtig del af et kommende projektforslag. Søvangs store lokalkendskab fortæller, at der skal sikres en adskillelse af cykeltrafikken fra de øvrige rekreative stier. Der opleves mange farlige situationer på grund af hurtigt kørende cykeltrafik. Forslaget viser hvordan dette kan bidrage til et attraktivt område hvor de stedbundne kvaliteter og naturtilstanden vægtes højt.

Tilgængeligheden til kysten er en vigtig del af Søvangs DNA. De forskellige stityper er alle vigtige – naturstierne og lette broer skal skabe kontakt

til strandenge og søer. Eksisterende naturstier på strandengene på den nuværende kyst skal bevares. Nye naturstier skal kunne udvikles på det nye kystlandskab. Ønsket er at skabe varierede oplevelsesmuligheder og mulighed for "rundture" i området. De kan differentieres, så der både bliver let befæstede stier, der kan bruges af handicappede og gangbesværede og 'trampestier'.

Amarminoen flyttes i dispositionsforslaget fra det eksisterende dige til det nye forland og placeres højt, så udsigter bliver en kvalitet. Stien bør differentieres, så den både imødekommer cykler og gående, gerne i traceer der ikke følger det samme spor. Dette for at begrænse konflikter mellem cyklister og fodgængere. Erfaringerne med den nuværende cykeltrafik peger på, at der også skal arbejdes med en udformning der opfordrer til en begrænset fart. Der skal endvidere sikres adgang til redningskørsel, vedligehold m.m.

Eksisterende, små smalle stier der i dag forløber på strandengene mellem kysten og det nuværende dige skal opretholdes og give muligheder for at opleve søerne tæt på. De skal have et 'langsomt' forløb og tilpasses, at der langs søerne udvikles lokaliteter hvor forstyrrelse m.m. skal begrænses eller helt undgås. Stier af tilsvarende karakter kan også udvikles mellem Amarminoens nye placering og den fremtidige kystlinje.

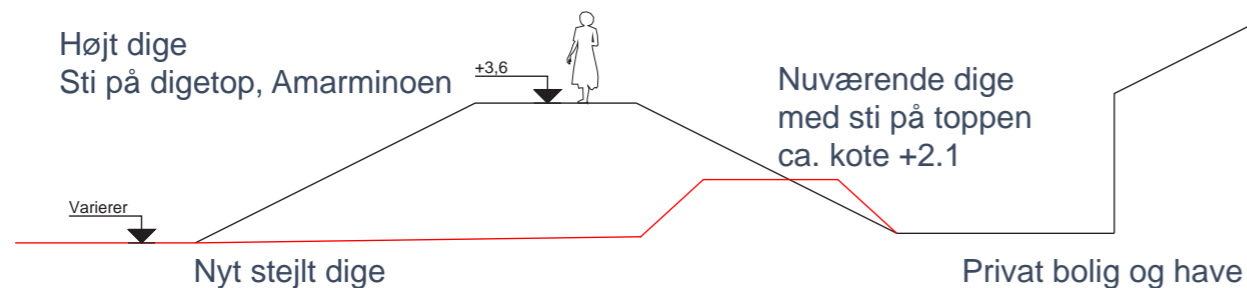
Vigtigt for Søvang er, at forbindelsesstier fra det bebyggede land og ud til kysten opretholdes. De skal blot være 'trampestier', smalle og tilpasses terræn og beplantning. Der skal etableres passagemuligheder over søer, strandenge og det nye dige. Passagerne over søer kan udformes som enkle træbroer. Tværstierne skal skabe kontakten mellem Søvang og det nye kystområde - til badebroer, bådbrø, små bådoplæg på kysten og de ministrande, der vil udvikles i den nye kystlinje.

Den nuværende sti på toppen af det eksisterende dige ønskes nedlagt (se kapitel 6).

Der er ikke ønsker om bebyggelser på det nye forland, som kan bryde det åbne kystlandskab, men erfaringerne med Amarminoen peger på, at der bør planlægges toiletfaciliteter på egnede steder på Amarminoen. Søvang ønsker ikke at disse placeres på det nye forland, fordi det kan udvikle mere omfattende besøgssteder, som ikke understøtter den stemning Søvang gerne vil have i kystområdet.

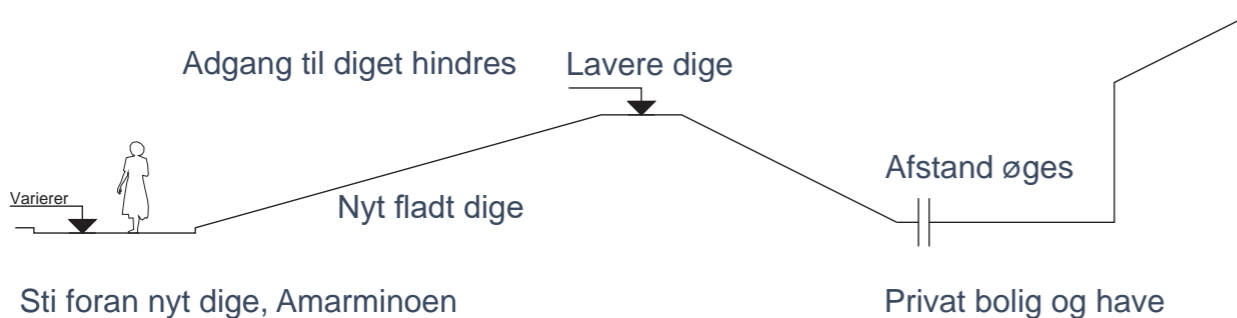
5. FORLANDETS TILSLUTNING TIL DEN EKSISTERENDE KYST

Dispositionsforslagets dige ved Poppelvej og Søvej

- principiel udformning (er ikke detaljeret i dispositionsforslaget)

Eksisterende dige og terræn er vist med rødt, terrænhøjde og dermed relativ højde af dige varierer

Forslag til alternativ udformning af dige

- placeres i størst mulig afstand fra eksisterende bebyggelse

Sti og dige ved Poppelvej

Forlandet og det nye dige skal gøres landfast i 'enderne' og tilsluttes kysten vest og øst for Søvang.

Dispositionsforslagets dige og sti placering giver stærkt uheldigt naboskaber for de eksisterende bebyggelser, som fremhævet i et særskilt høringsvar.

Der foreslås en anden udformning af diget, med et principielt tværsnit, som vist på snittegningen, gerne placeret i større afstand fra de eksisterende bebyggelser. Der bør også arbejdes for, at diget udformes med et væsentligt fladere anlæg på ydersiden, en større sikkerhed mod erosion. Det giver også mulighed for, at højden på diget kan reduceres.

Af betydning for Natura 2000 området, kan diget udføres med samme eller mindre bredde (fodaftryk) end vist i dispositionsforslagets planforslag. Denne løsning vil skabe et bedre naboskab til ejendommene ved Poppelvej, Parkvej og Søvej.

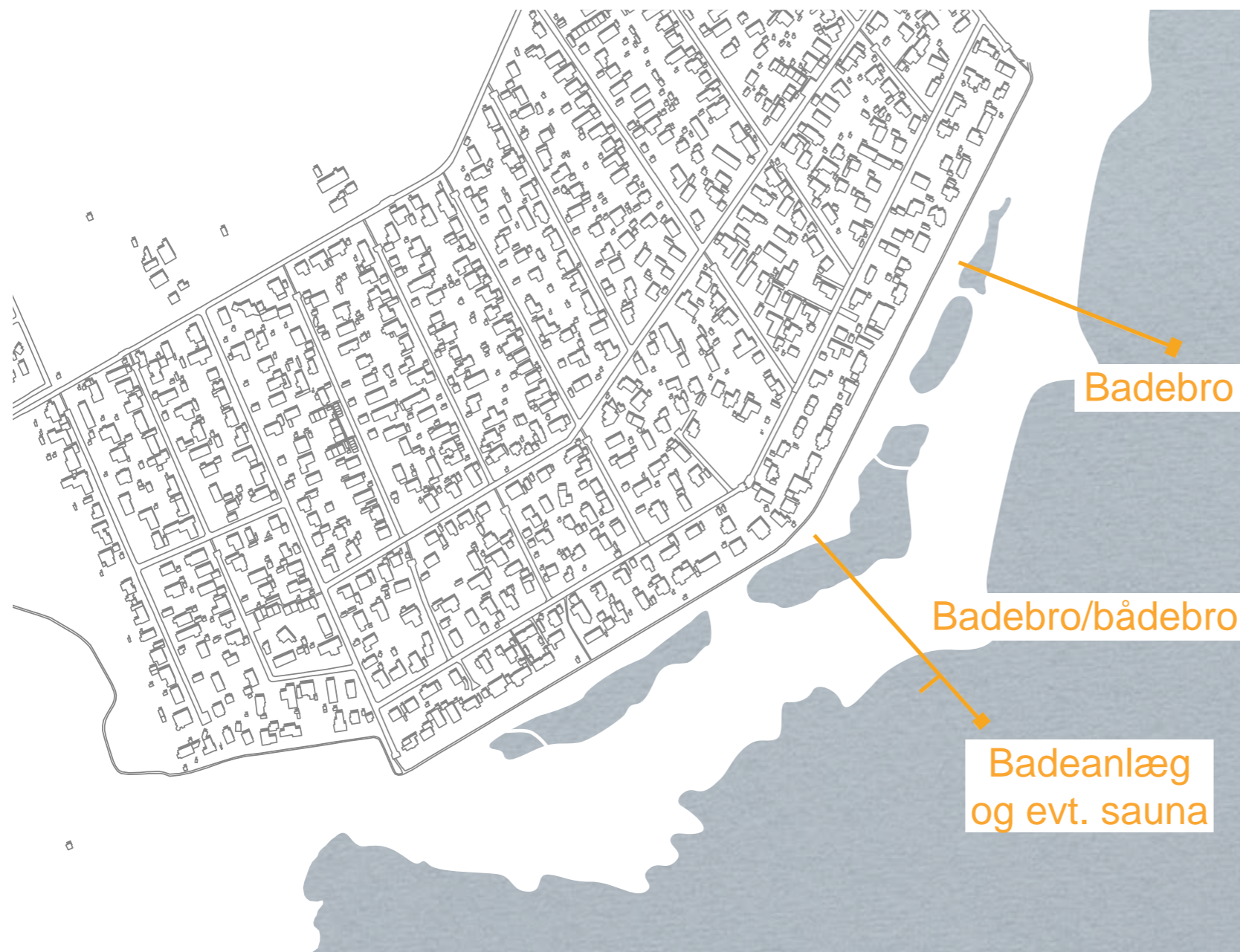
Føringen af Amarminoen foreslås lagt på ydersiden af diget evt. i samme trace som den eksisterende trampesti. Redningskørsel i situationer med ekstreme vandstande vil kunne ske fra Fælledvej.

6. DET EKSISTERENDE DIGE

Diget bevarer den nuværende højde, som en supplerende sikring, som kan skabe en bedre sikkerhed og tid for evakuering, hvis et brud skulle ske på den ydre sikring. Den nuværende sti nedlægges, adgang til diget hindres, og digets top tilplantes med græs for at skabe den største robusthed.

7. BADEBRO/BÅDEBRO

De to eksisterende broer skal kunne opretholdes. Den kombinerede bade- og bådebro planlægges af grundejerforeningen fornyet og udviklet som en helårsanvendelig bro i en udformning, der er robust over for bølger, højvander m.m. Det er vigtigt for Søvang, at arbejdet med fornyelsen af bade/bådebroen ikke hindres af etableringen af det nye forland. Den nye kystlinje vil reducere længden af en fornyet bro, men der vil stadig være et behov for et evt. oplag af materiale fra broen på det nye forland.

Det er også vigtigt, at det nye forland ikke ændrer dybdeforhold og vandkvalitet ved broerne, og de små badeanlæg der afslutter broerne. Der er således for bådebroen/bådebroen ikke tale om en 'bevaring' som vist i dispositionsforslaget, men at der som tidligere kan ske en fornyelse af bro og platform. Dette er vigtigt at få tydeliggjort aht. myndighedsdialogen om forholdet til Natura 2000 m.m.

8. BÅDE OG REKREATIVE AKTIVITETER

På den nye kyst ønsker Søvang kun meget begrænsede rekreative anlæg og faciliteter. Naturen skal være den karakteristiske oplevelse.

På den nye kyst ønskes der udpeget mindre områder hvor ophaling af joller fortsat er mulig. Da ønskes nogle få steder mulighed for opsætning af bænke, hvor det er attraktivt at slå sig ned. Der ønskes også steder hvor leg og læring om kystens natur kan understøttes.

Endelig skal det understreges at stedets natur og adgangsforhold (med manglende parkeringsmuligheder) fortæller, at kysten ikke skal yderligere udvikles for aktiviteter som fx. surfing m.m. Surf aktiviteterne sker hovedsageligt ud for Søvej. Deres parkering giver gener for beboerne. Det forslås, at der søges etableret en mindre parkeringsmulighed nord for Søvej.

9. ANLÆGSFASEN

I det videre arbejde skal anlægsfasen i fokus. Ud over at understøtte at etableringen af klimasikringen fremmes mest muligt, skal de omfattende jordarbejder, kørsel m.m. skal de belyses nærmere.

Anlægstrafikken vil ikke kunne afvikles gennem Søvang på områdets skrøbelige og smalle veje. En midlertidig adgangsvej, kan evt. placeres øst for Søvej.

Tilførsel af jord, sand, sten m.m. kan evt. begrænses hvis søernes dybder øges, ligesom mulighederne for at indpumpe sand fra et skib kan indgå.

Dispositionsforlagets overvejelser vedr. anlægs- og driftsøkonomi er endnu meget generelle. For Søvang er det en vigtig i det videre arbejde, at få rammerne for delstrækning 4 konkretiseret. Ud over bidraget fra Statens Kystpulje, bør det i principperne for bidragsfordelingen belyses, om strækning 4's beskyttelse kan føre til et bidrag fra et større bagland end Søvang, og om forlandets naturmæssige og rekreative værdier kan åbne for en yderligere medfinansiering fra fonde og kommune.

Dragør Kommune, Dragør Klimarobust Kystkommune, dispositionsforslag, december 2024.

Søvang Grundejerforening, Kystbeskyttelse ved Søvang, september 2021.

HASLØV & KJÆRSGAARD

Arkitekter | Konsulenter
Planlæggere | Landskabsarkitekter